

Tas Latweefchu draugs.

1841. 23 Oktober.

43^{sch} lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburgs. Us Peterburgs augstakas Kreewu basnizas-teefas luhgſchanu, augsti zeenigs Keifers 7tâ Oktober irr pawehlejis, lai to Rihges Kreewu biſkapu Trenark arlaisch no ſcha ammata, un lai winna weeta nahk tas ſinnatneeks pahr Maſkawas augstakas Kreewu mahzitaju ſkohlû, tas arti-mandrits Wiſhlaret.

Kreewu ſemné, Tſchernigowes gubberment — tâ ſtahſta Kreewu amihſes — dſihwojohk muifchneeks, wahrda Mirkewiſch; tas leelijotees, nu jau 6 gad-dus pa laukeem audſejis tohs leelus putru ahbotus jeb kirbiſchus, un ſcho gaddu ſewiſchi 16 gabbalus dabbujis, ſas brihnum' leeli un ſmaggi. No ſcheem tee maſaki welkoht 6 pohdus un 5 mahzjinus un tee leelaki 8 pohdus un 16 mahzjinus. Bet pats teizohk, ka tai gaſpaſchai, ſas winnam to ſehklu deruſe, us winnas laukeem wehl zitti eſſohk druſzin leelaki un ſmaggaki, ir lihds 9 pohdeem. Pee winna us tahdu ſemmes gabbalu, ſas 2400 Kreewu lauku=affis leelumâ, augohk 1000 lihds 1500 gabbali, ko pahrdohdohk pa 6 rubl. fudr. par ſintu; tâ ka wiſch ſcho gaddu 380 rublus fudr. tik par kirbiſcheem ween eeneh-mis. Tanni mallâ no kirbiſcheem zepjohk utaiſi, wahrijohk zukkuri jeb ſihrupi un daſchadu ehdenu, no winnu ſehklas iſpaidohk etji, ſas gluschi tik patt gahr-da, kâ mandetu=etje. Rungs ſohlabs, katram zilwekam, kam patihk, bes maſſas no tahs wiſflabbakas ſehklas doht. Winna muifchu ſauzohk Konotop.

Dſikâ Kreewu ſemné tekk uppe, ko ſauz Selenga, tai pee labbas mallas, leelam ſmilſchu kalnam blakkam, ſtahw pilſats, ar wahrdu Selenguff. Bet weeta naw lab-ba; jo kad'arri uhdens dauds maſ ween aug, tad jau eedſihwotajeem ſkähde zaur pluhdeem notek. Tapehz augsti zeenigs Keifers us eedſihwotaju luhgſchanu ſcheg-ligâ prahtâ pawehlejis, lai wiſſu pilſatu pah'rſtahda us uppes oheru mallu, tanni labbakâ weeta, ko noſauz Tajenſkoje.

Is Rihges. Pee mums zitti kungi brihnojahs, ka ſcho gadd' tik dauds-kahre dſird, ka wilki eſſohk zilwekem uskrittufchi; jo tok eſſohk gluschi weegla leeta, wilkus aiſdſiht prohjam, kad usnahk. Waijagohk, tâ wianni ſalka — tik ar maſu behrenu=trummeti puhſt woi zittadi tahdu ſkaktu ſkannu taiſihk; jo to dſirdohk katrs wilks, lai arri buhtu tas wiſſ=niknaks, tekkohk meſchâ. — Bet, — tâ mehſ paſchi waijazam — kurram zilwekam deesgan drohſchibas buhs, ſcho leetu iſprohweht?

No Moldawas=semmes roh bescheem. (24. Sept.) Zanni zeemâ, fo fauz Buda, ne fenn aismigge gohdigs arrajs, ihfu laiku til bijis flimms. Kad mihli raddi un zitti pashstami, ir pats mahzitajs, jau bija sanahkufchi behrës, arri jau sawus pahstarus bija noturrejufchi, un nu patt sahrku gribbeja aistaisiht, tad mirrons sahze kustetees un atwehre azzis. Bet kad nu wehl uszehlahs, tad kautini, eefsch Kehmeem un spohkeem tizzedami, wiffi ar leelahm bailehm aisbehdsse nohst. Til mahzitajs ween palikke, un palihdseja nabbadstaam iskahpt no sahrka. Taggad wihrs jau pa wiffam spirgts un weffels, un atkal sawus lauka-darbus strahda.

Is Berlihes. Zanni paschâ zeemâ, fo fauz Moabih, un kur jau preeksch pahri neddetahm teem abbeem selleem pee dsirawahm nelaimo usnahze, tur 21mâ September wehrfis, no gannama pulka ismuzzis, wihr u til neganti sabaddija un nomette pee semmes, ka tas jau gluschti bes jehgas bija, kad wiinu wedde us spittali, kur arri ohtrâ deenâ waffarâ nomirre. Dokteri teize, ka wehrfis wiinam gan laikam eefschas kahdâ weetâ buhs baddijis zaur, un ka pa scho pufchu weetu wiinam wifs affins no dsihstehm istezejis.

Is Parihshes. Kohi taht naw no Parihshes irr pilfats, fo fauz: Sant-Omer; tur kehksche ne fenn dabbuja sinnah, ka kartuppeli dauds gahrdaki paleekoh, ja tohs ne wahroht uhdeni, bet tikween uhdens twaikôs; bet Deewam schehl, ne weens wiinai ne mahzija, ka us tahdu wihsi wahroht, tohti ja=fargahs, katli pahreleku aistaisiht zeetu. Jo wiina, aplam dohmadama: jo zeetaks katls aistaisihts, jo labbaks buhshoht, tihschâ prahtâ to aisstehdsse til zeetu, ka ir garraini ne warreja kluht ahtrâ; un sinnaams, eâ drihs gaddijahs, ka katls safsprahge gabbal gabbalôs un nabbaga kehksche leelu skahdi pee meefas dabbuja.

· Grauds, fo atraddu us zella.

Brihnums! fo wiffu arr' nedabbu redseht un dsirdeht, kad kahju no mahjas zell. Klauseitees, ka man ne ilgi notikke. Sawus draugus apmeklejis, brauzu us mahju; gabbalu jau brauzis, eebrauzu krohgâ; sirgu atpuhtinajis, eebehru tam ohderi ausu un pats eegahju istabâ un atsehdohs. — Ne ilgi sehdejis, eenahk pawezs refns lungs, kam pee spalwahm warreja nomanniht, ka tam gan dauds grafchu newarreja buht; tomehr preezigs, sahk ar krohdsineeku scho to tehrseht. Mutte bij branga, — leela gan ne, bet wahrdi tezeje kâ uppe. — Es wiinu wallodâs nejauzohs, sehdeju us krehsta un pihpeju, ka duhmio ween greeseh ap galwu. — Kad schee abbi ar krohdsineeku paschâs labbâs wallodâs bij, peebrauz labs brangs wesums Wahzeefchu; bij diwi lungeli un kahdas trihs mamseles. Eenahkufchi, eefschmauze tuhlin ohtrâ kambari un ne mas wairs mums ne azzu nerahdija. — Gan dsirdefeet kapehz. — Mannis deht tas nenotikke; nê, es nebiju wainigs; bet tas resnais lungs ar pellekim swahrkim. — Klauseitees! kutschers sirgus nojuhdsis, eet pee krohdsineeka pehz aufahm. Krohdsineeks prafta: No kurrenes tee lungi irr? Kutschers tam pretti: wiffim wis newarr stahstih, kur brauz. Krohds. Nu tad es arr' tahdim newarru ausu doht, kad nesakka, no kurrenes irr. — Nu resnais pazehlees sahk ruhkt: Es tohs

gan passistu, tam leelakajam fungam irr N. N. wahrds, tam masakajam N. N. — un taks manseles irr winnu mahfas un *** funga behrni; — tee irr man radda. Draugi mihti! schee kundseti faunejahs un nerahdijahs tam refnajam fungam tadeht, ka tam bij siktaks uswalks, un tadeht bij arr' kutscheram aisse-gusch, lai nefakka, no kurrenes effoht, ka wezzais kungs nedabbutu sinnacht, kas schee tahdi irr; — bet wezzais, pa azzu gallam ween redsejis, tomehr passinne — — sawus raddus. — Zo redsejis un dsirdejis, nopushchohs smaggi, un pee ta man eenahze tas stahsis prahâ, fo man draugs ne ilgi stahstija. Wijis pee Fehnina kahds kungs augstâ gohdâ, un wiffi to zeenijusch, un preeksch ta klannijuschees. Rahdu reis schis prohwedams: woi to arri eeksch zittahm drehbehm tâ gohdaschoht, nolizzis sawus gohda swahrkus, apgehrbees siktaks drehbês un aiggahjis us pilli. Pilli eenahzis, ne weens pats scha nepassist, ne weens negohda, ne weens preeksch scha neklannahs, tif to ween prassa, fo grihboht, fo meklejohr. Kungs aiseet. — Upgehrbjahs atkal sawâs gohda-drehbês, un eet us pilli. Fur eegahjis wiffi tam pretti klannahs, smaida un to gohda. Pee Fehnina nahzis, tam labbu deenu dewis, nobutscho pats sawu swahrku stuhri. Behninsch brihnojahs un prassa, kapehz tâ darroht? Kungs atakka: Schee swahrki irr, kas manni gohda, ne es pats, ne mans gohdigs gihmis manni gohda, — tadeht es sawus swahrkus arr' turru gohdâ. Nu kungs Fehnina isstahstija, kas tam bij notizzis. — Zif dauds atrohdahs tahdu, kam drehbes irr par elka=deewu! Zif dauds tahdu, kas sawu siktâ raddu negribb passist, kas siktaks drehbês gehrbuschees, ne kâ paschi. Ak, tee ne=apdohma, ka tee sawâs meefâs tahdu paschu semmi neffa, kâ tee, kam siktas drehbes. Taks sishu drehbes, fo tee walka, irr tas tihklis, fo tahrpi wehrpuschi, un schahs drehbes usfattoht tahdim baggatim nu buhtu branga peemina, ka ta meefa, fo tee ar tahdahm drehbehm apsed, weenreis buhs tahrpeem par barribu. Semme paleef semme, lai to eetinn woi eeksch silda, woi eeksch kaut kahda rupja uswalka. — Manni mihti draugi! nefaunetees no mannis, kad man naw tahdi swahrki, kâ jums; pasaulê newarr wiffi weenadus eenacht; bet tomehr tahda weeta irr, fur weenadu swahrku waijadsehs — prohti: — — debbes=walstibâ. Meklesim wiffi, kahdi nu buhdami, woi ar mellim, woi baltim, woi pellesim swahrkim, schè pasfaulê jau tahdus eemantohr, ka wiffi warram kohpâ ee=eet debbes kashu nammâ! —

P — p —

Swaignes.

Dauds zilweki dohma, ka taks swaignes, fo pee debbes redsam, effoht tahdi tuffschi spihdekl ween, kas tur mirds, kâ masas lohrites; bet tee dohma aplam, un tas irr gluschi tâ, kâ pretti Deewa gudribai un winna leelai schelastibai. Kad schè wirs semmes, no saltas Greenland=semmes, fur fuhnas ween aug, lihds tahm wifs=augligakahm semmes weetahm, un no Fehnina pils lihds to wifs=masaku uhdens duhstsi, wifs mudsch no eedschwotajeem, lai tee nu buhtu, kahdi buhdami, woi leeli woi masi: tad es dohmaju, ka es tad grehforu, ja es fazzitu, ka tee debbes spihdekl, kas mirds kâ selts, effoht gluschi bes kahdeem eedschwotajeem. Ne weena weeta wirs semmes ne=atrohdahs, fur naw eedschwotaji,

tee irr wirs un appaksch semmes, uhdeni un gaisâ, ir paschas kohku lappinas mudsch no wissadeem fukkainischeem. Ja tur kahdi raddijumi warr dsihwoht, (un kapehz tad ne?), tad tee tur teescham dsihwo; jo Deems irr tas awots wif-fas dsihwibas. Ja tahs swaigsnes irr bes eedsihwotajeem, tad tahs irr tikfai kâ seepu-puttas. Bet fur tas radditais skattahs, tur wisseem waijaga to teikt un slaweht!

P.—p—

• La gaischa strihpe pahre debbesim.

La gaischa bahla strihpe, kas no seemeta pusses pahre muhsu galwahn steep-jahs us deenas widdu, un ko Wahzeeschi fauz par peena-zekku (Milchstrasse), ak kahda jauka drehbe un gresnum's muhsu mihta radditaja! — Rad tas buhtu kahds raibs dekkis no wissadahm pehrwehm, tad gan zilweki par to brihnotohs un par to runnaru. Bet tahs nu irr ne-isskaitamas tuhkstosch reis tuhkstosch swaigsnes, kas tad par to brihnosees!? — Ak tu neganta pasaula! Lai tas nu ta darra, kas to nesinn un Deewa jaukas debbesis ne kad preezadamees ne-ap-skatta, bet tu, kas tu sawu prahnu wairak zilla, teiz ar pilnu balfi tohs brihnumus sawa debbesis tehwa! Wezzâ laikâ tumfschi zilweki dohmaja, ka kahds no winnu deeweem — teem bij tahdu leels pulks — effoht pahre debbesim peenu islehhjis, un tadeht to strihpu par peena-zekku nofauz lihds schai deenai; un preeksch kahdeem 300 gaddeem Wahzeeschi wehl to weetu turreja par kahdu nepilnigu weetu pee debbesis, par kahdu miglainu strihpu. Bet taggad salka, ka ta bahla strihpe effoht pilna ar ne-isskaitamahm swaigsnehm un saulehm, bet kas tik warren tahlu, ka tahs ir ar tahm wifslabbakahm glahsehnm un Fihkereem tik druffku ween mirdsoht redsoht. Ja irr tahla pasaula, ko tas mihtais radditais mums pehz dohs skattihht apbrihnoht un tur preezatees. Ta salka, ka tur tschetredesmits tuhkstosch (40,000) swaigsnes jeb saules effoht isskaititas; bet mihtais swaigsnu prattigs draugs! peeleez wehl pee teem 40 tuhkstoscheem drohschi weenu nullt flahht, nesinnu, moi tad wehl buhfi trahpijis! Wiffâ muhschibâ pahre to ne-is-brihnosimees! Schis Deewa gohdibas rinkis steepjahs wifapfahre debbesi, tas ne ween spihd pahre muhsu galwahn, bet arri pahre teem, kas dsihwo ohtrâ pasaula mallâ. Ak, leeli irr ta Kunga darbi! — Zif leels winsch pats nebuhs!!

P.—p—

• M i h l a.

Woi sinni, kas tur sahnis rohdahs,
 Kur farra-wihri parahdahs,
 Un winnu beedris buhdams dohdahs,
 Kur teem ar zitteem jakaujahs? —
 Schis beedris, ar ko skahdeht warri,
 Irr mellâs drehbês eetihstihht;
 Bet kad ar winnu skahdi darri,
 Zeef winna pliffums parahdihht.

Scha pascha beedra firds irr tahda,
 Kas muhscham newaid teizama,
 Jo ta pa wiffahm mallahm rahda,
 Ra ta irr affins rihjesa.
 Schis skaugis dsennahs, katru labbu,
 Ta patt kâ launu uswarreht,
 Un wiffus, ko winsch rohtâ dabbu,
 Pee semmes gahst un nonahweht. B.

Lihds 21. Oktober pee Rihges irr atnahkusch 1179 fuggi un aisbraufusch 1113.

Brihw drifkht. No Widssemes General-gubbernementes pusses: Dr. C. C. Napierstky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 42 un 43.

16 un 23 Oktober 1841.

• S i n n a s ,

tā

ar ewangeliuma mahzifchanu eet paganu semmēs.

Weenpadesmita sinna:

Rā ar to eet Süd-Amerikā, Swajana semmē.

(Sakama dalka)

Lai Deewu luhdsam:

Mihltais debbefu Teshws! mehs firdis us tew zettam, gribbedami jaunās sinnaš klauštees, kā tawa walstiba pee taštejeem zilwekeem wairojahs. Swehti pee muhsu dwehselehm, ko effam apwehmuschees! Jo tawa schehlastiba tahdeem zilwekeem tohp peenesta, kam lihds schim wissu muhschu wajadseja pawaddiht eefsch tumfibas un nahwes ehwas: jo lai mehs eefsch tahs paschas schehlastibas eefakrojamees, kas mans gan baggatiigi pasneegta tohp. Kad pagani pamohstahs, tad lai mehs ne gullam aismiggufchi. Kad winni sawu eerastu grehku dshwi atstahj, sawas kahribas un eefahroschanas pee krusa fit, un speeschahs, preeksch tew swehti dshwoht: tad eefildi muhs, swehti padshitees, ka winneem pakkat ne paleekam. Kad winni eefsch tawa augsti teizama Dehla atrohn meeru un preeku, un stipri eepreezinati mannahs: tad lai mehs ar weltigahm raisehm ne wahrgstam, bet lai mehs tikpatt drohschi tawai mihlestibai usczizam, kas labbi apgalwota un muhschigi paleek. Tad nu swehti muhs zaur tawu swehtu Garru ar to swehtibu, kas ikkartram waijaga. Lai mehs wissi, lihds ar saweem brahleem no paganeem, kā dshwi akmini ustaifiti tohpam par to swehtu ehku, kam taws wissu mihlakais Dehls irr tas stuhra akmins, muhsu Kungs un Pestitais Jesus Kristus. Amen.

Mehs eefsch 95tas Dahwida dseefmas, no 6 lihds Stam pantam schohs wahrdus lassam:

„Nahzeet, paklannisimees, nolseeksimees, un mettisimees zekods preeksch ta Kunga muhsu darritaja. Jo winsch irr muhsu Deews, un mehs effam winna gannibas laudis, un winna rohkas awis. Schodeen, kad juhs winna balsi dsirdat, tad ne apzeetinajeet sawas firdis.“

Sas swehts Kehniusch Dahwids, apsinnadamees, ka winsch ar sawu tautu Deewa parahdshchanas pilnigi irr eemantosis, schinni dseefma flubbina, lai jelle tahdu augstu labbumu arshst un zeena, un lai wissus labbumus arri zeenigi kā peenahkaks walka, ko tas wissu augstakais Kehniusch un gans sawahm awim tik baggatiigi eedohd. Bet kad winsch turflahst tā pamahza: „schodeen, kad juhs winna balsi dsirdat, tad ne apzeetinajeet sawas firdis!“ — tad winsch rahda, ka winnam irr bail, ja tikkai tee swehtigi laiki drihs ne beigsees, kur tik baggatiigi ta Kunga balsi atskann; ja tikkai tahdi laiki ne nahks, kur ta atstahj zilwekus, un tad teem behdigs truhkums Jareds. Par to baididamees, winsch jo stipraki speesch, lai tohs swehtigus laikus us labbu walka. Mehš nu sinnam, kā Zuhdu

laudis to labbu peenemmigu laifu garram laide. Un tahs kristigas basnizas notikkumu ruffi, un arri tas, fo meh's ikdeen's peed'sihwojam, mums mahza, ka arri kristigas tautas, draudses, un draudses lohzeeki reisahm to labbu peenemmigu laifu garram laisch, un wairs ne dabbu. Labbi tam, kas tai laikã fakrahj, kad Deewa wahr'di pilnigi ffann, un kas tad steidsahs, sawu dwehfeli isglahbt! Ja wunsch nokawejahs, tad par wehlu pasih's, ka no rihta wairs ne waer dabbut, kas schodeen irr dabbutams. Tad par wolti ja nopuh'schahs: af kaut es preek'schlaikã buhtu usmannijees, un to par labbu peenehmis, fo man wehleja! Deewa wahr'ds pa laikam irr ka tahda kupt'scha prezze, kas apkahrt brauz. Tahds zittã's weetas ilgaki kawejahs, bohdi ustaisa, un sawas dahrgas prezzes dahwa. Pehz wunsch aisbrauz prohjam, un ja kas naw eepirzees, tas lai reds, fur nu tahdas prezzes dabbu. — Tapatt meh's dsirscham, ka zaur ustizzigu Kristus kalpu ruhpehm weetahm paschã paganu tum'sibã masas draud'sibinas zellahs. Wimmu flawa tahlu eet, un no tahlahm puffedm us turreni speeschahs. Dwehfeles zitta pakkat zittu glahbjahs; ta dsih'wibas weh'sma pa leelu aprinki brischi puh'sch, un dohd leelu labbumu gaidamu. Un tahds seedu jauums lihds puffed'mtu gaddeem stahw. Bet tam Rungam wehl naw pa prah'am, kad tur pilniga gaisma austu; pulks behdigu notikkumu usnahf, un wiffi kohpã to swez ziti apd'sesch, kas nulle eedeggufees, un teem meera weh'stnescheem ta weeta ja atstahj. Brischam tas tikkai irr ka braslis, zaur fo zauri japeld, un tad wimmã puffed Deewa schehlastiba itt pilnigi pah'nahf. Brischam tahds seh'klas grauds tikkai pamir'st, us jaunu speh'ku pah'rweh'ridamees. Bet daud'sreis arri tas eefah'ts labbums pawiffam isstih'kt! Labbi tam paganam, kam firds tai brischi pah'rluh'se, kamehr Deews scheh'ligi peemes fleja! Bet dascham labbam pehz ar ruh'ktu schehlumu ja atzerr, ka wunsch to gohdibu irr apsmahdejis! — Tad nu scheh'liga un tizziga firds teem droh'scheem paganeem labprahf fird's un auf's eefau'ku: »steidsatees sawu dwehfeli isglahbt! Schodeen, kad juhs wimmã balsi dsirdat, tad ne apzeetinajeet sawas fird's! — Tomehr sin'nams, apmah'netam paganam deenas tik gruhti ne nah's par to atbildeht, kam wunsch Deewa sweh'ktu wahr'du naw weh'rã lizzis, ka Kristus draud'se dsimmuscham zilwekam, kas no mas sah'm deenah'm ar swehtibas mantah'm ta fakkoht apbehr'ts, eeteepjahs sawu wezzu greh'ku firdi patur'reht, un ne grihb prah'tã atjaunorees.

Meh's jau wimmu reiti, no ewangeliuma mah'zichanas Seemel-Amerikã stah'stidami, effam dabbutufchi rah'diht, ka pateeffi ta eet. Tur ta brahlu draud'siba, kamehr simts gabdi, starp Indijanereem daschu draud'sibinu irr sawah'kuffi, kas sawus augtus atnessuffi, bet pehz kahdu laifu atkal ta iskliduffi, ka wimmã's pehdas pa wiffam pasuddufchas. Un zittã's weetas atkal jauna grunte irr likta. Sirds par to sahj, bet wehl wairak par to, ka zittã's darba weetas pasuddufchas, kas tai paschã draud'sibai eeffsch Süd-Amerikã, eeffsch Gwajana semmes, jau preek'sch simts gaddeem irr bijufchas. Meh's tahs schodeen grihbam ar ih'feem wahr'deem minneht, lai to dabbutam stah'stibt, kas tapatt schodeen wehl tamni semmẽ noteef preek'sch Deewa wal'stibu. Kad par to weenu mums kluffã prah'tã appak'sch Deewa swehtas nolikkchanas jasemmosjahs, tad mums par to oh'tru jamoh'drijahs, Deewa schehlastibu flaweht, kas muh'scham ne beidsahs.

Süd-Amerikã irr tas pehdigais leelais semmes gabbals, kas mums wehl ja apstaiga, kamehr effam sah'kufchi paganus pah'rraud'siht. Tur weetah'm zilwekem tapatt irr gabdi

jees, ká zitteem dsimtneekeem eeksch teem jaun-useeteem semmes gabbaleem. Tur weent Siroppeeri nomettahs, tur wiini dsimtneekus woi isnihziinaja, woi par wehrgeem speede, jeb eeksch teem leeleem mescheem semmes widdû eedsinne. Tur atkal Spaniexi wiffai tablu ká swehri irr plohsijuschees. — Wiini un Portugihsi arridsan dauds weetahm Kattolu tizzibu irr eezehlufchi, tapehz ewangeliuma missionari ne warr pee teem atlikkuscheem paganeem pee:et. Tikkai zittâs brishw walstis, kas muhsu laikôs eetaisijuschees, irr brishw, Deewa swehtus rakstus pa weeneem eewest. Súd-Amerika irr neganti leela semme, no seemela us deenas widdus pussi 1000 juhdses garra. Bet ja to ne augligu Patagoniju semmi paschâ Súd-gallâ ne rehina, tad wiffa Súd-Amerika ewangeliuma wehstnescheem tikkai pee masa juhmallas gabbala irr pee:etama, kas prett seemeli irr, un 100 juhdses garsh. Za irr ta semme, kó Gwajana fauz.

No wezzeem laikeem wiffu to semmi, kas stary Orinokv un Amazonu-lecluppehm irr, par Gwajanu eesaukuschi. Abbas lecluppes tablu jo tablu no pascha semmes widdus nahk, un awoschi tahm naw tablu weenam no ohtra. Tad nu ta semme ká stary diwi juhrahm irr, jo abbas lecluppes pahleeku leelas un plattas. Us deenas widdus pussi faules widdus zeksch peenahk, tapehz ta semme irr wiffai karsta. Tikkai uppmallas ween irr sin-namas, un tur ween Siroppeeri eetaisijuschees, tablaki ne warr tapt, jo tur pulks meschu un purwju preekschâ. Za tai semme ne rastohs neffaitams uppju pulks, tad pa wiffam waijadsetu pee paschas juhmallas ween palikt. Zo zittadi ne huht ne warr eetapt eekschâ, ká ween ar laiwu pa uppehm brauzoh. Nu warr dohmah, ka pasaulê dauds gabbali ne huhs, fur tahds tohti neweffeligs gais irr. Bet tur wiffadeem dahrgeem stahdeem ku-plakais augums, tapehz Siroppeeri par to ne behdajusch, ka tur drihs warr gallu dabhuht ar to giptigu purwju smakku. Spaniexi, Enlenderi, Ollenderi, Franzosi un Portugihsi, zitti ais zitteem gar juhmallas eetaisijuschees. Bet taggad Spaniexu un Portugihsu semmes tur pa zittahm walstim peelais, kas winneem peederr. Tad nu tikkai Enlenderu, Ollenderu un Franzosu Gwajanu dsird minnam. Teem zilweekeem no Siropa, kas tur eetaisijuschees, leeli semmes gabbali peederr, kó stahdu dahrsus fauz, jo wiini tohs leek ká dahrsus isstrahdaht, un tur zukkuri, kappeju, indigo, bohwillu un zittas prezzes leelôs pulkôs audse, ká pee munis labbibu. Sinnams, tee strahdneeki lihds schim bija Nehgeru wehrgi ween, un teem waijadseja tohs dahrsus apstrahdaht. Zau sinnom, ka tohs no winnups leelas juhkas, no West-Afrika juhmallas, schurp atwedde. Bet schi ta semme, fur tohs nelaimigus melnus zilwekus wiffai bahrgi turreja un breefmigi wahrdsinaja. Un wehl taggad Brasilijas walsti, kas klastu irr, winneem pa dauds gruhts likrens. Kad kó padarrija, tad ar affahm pahtagahm winnus no kappaja un auffs noschkehle. Kad ohtre reisi winnus peegahje, tad zekku dsihgfler nogreese un pee kehdes likke, un us treschu reisi pa wiffam nobendeja. Tahdas negantas swehru strahpes nu to paraisija, ka Nehgeri daudsfreis us dumpi zehlahs, un wiini reisahm itt pa dauds eekattinati, faweem mohzitajeem neganti atreebuschi. Mannijahs us mescheem muft, un tur ar zitteem famestees, un laupitaju mahjoktus ustaisiht, no kam weenadi ween uskritte, laupija, nokawe un ugguni eelaide. Tahdus behglus fauz Mescha, jeb Moron-Nehgerus. — Enlenderu wehrgi, kamehr 1ma August. mehn. deena 1838tâ gaddâ, irr brishwi laisi.

Te e ihsti dsimtneeke, kashdas 30 ziltis, irr us mescheem un purwjeem aisdshiti, un

preefsch tam ne drihtsteja us Cirypeeru grunnti nè rahditees, bet winneem tur waijadseja gallu gaidiht, jebfchu zitti gan rahmi zilweki irr, kas neweenu ne aisteek. Tahds nu tas lauks irr, fo jau preefsch 100 gaddeem brahlu draudsibas missionari usnehme. Un tas tikfai muhsu laifds arri no zittahm missiones beedribahm irr apstrahdhts, un nu jau tur wairak sekmes reds.

Pee Ollenderu Gwajanas papreefsch neween Surinames aprinkis peederreja, eeksch ka ta galwas pilsfehnta Paramaribo irr, bet arri Verbisches aprinkis. Us turreni brahlu draudsiba 1736tâ gaddâ isluhforajus, kas to semmi isluhkoja, un tad missionarus pakkat raidija. Schee no pascha eefahkuma tikpatt Nehgerus, ka arri farkanus dsimts neekus eewehroja. Schee pa mescheem klichde, mahjas us weetu ne turredami, bet ka fur peegahje, ar sweijofchanu un ar meddischanu pahrikke, dauds sawâ starpâ karrojahs, un bija wifs zauri pagani. No Deewa winni to ween sinnaja pateikt, ka winsch effoht zilwekus atstahjis, un tam taunam garram nodewis, un schis nu wiffadas nelaimes taifohht, un ar uppureem effoht labbinajams. To klasteju pulku par Arawakkeem fauze. Pee scheem tee missionari Gittner un Dehne to missiones mahjokli un draudsi Pilgerhut eezehle (tas irr tulkohts: staigutu glahbinsch) eeksch Verbisches aprinka. Kad bija wallobu eemahjufuschees, winni pa 50 juhdschm apfahrt zilwekus eeksch beesumeem apmekleja, wif sai leelas mohkas un truhkumu redsedami. Mescha zilweki brihnojufchees us Pilgerhut nahje. Pehz 12 gaddeem jau dauds bija us scho weetu eemahjufuschees, un staigutu dshwi atstahjufchi. Arri 400 Arawakki tur treijds zeemds mitte. Itt patikke, ka pee scheem mescha laudim prahti pamohdahs. Wezzi jo wezzi zilweki nahje, un atwedde sawus behrnu behrnus, lihds zettortai paaudsei. Bet pehz 25 gaddeem waijadseja pawiffam to Pilgerhut atstahht, jo tur padauds nelaimes notikke, baltrahdas zilweki nihdeja, missionari apmirre, bads usnahje, un negantais mehris zilwekus pa fimteem aprihje. Tapatt ar teem diwi missiones mahjokteem Saronu un Swremu gabje, eeksch Surinames teefas, fo 1757tâ gaddâ taifija. Missionari itt wiffai leelakas, nedfirbetas mohkas labpraht zeete, jo winni dauds fimtejus zilwekus isglahbe. Toreisi tee Mescha-Nehgeri kahjas zehlahs, fo pirmic minnejam, wiffur pohstija un affinis islehje, un par neeka leetu eepiktejufchees, arri Saronai uskrite, un to nodedshinaja. Missionareem reisahm waijadseja klichht ka isbaiditahm stirnehm. Un kad Kristus mihleschana tohs speede pee nabbaga In-djanereem palikt, tad winni lihds ar teem no weenas weetas us ohtru tappe mehtati. — Schè winni jaunus mahjoktus taifija, te winni wezzu paleekas sawahke, bet 1763schâ gaddâ winneem taifschu waijadseja wiffu atstahht, un us Paramaribo pilsfehntu aisbeht. Bet jau ohtrâ gaddâ winni atkal tohs atgreetus usmekleja, un labbu pulku sawahkufchi, to jaunu mahjokli Hohp, tas irr: zerriba, taifija, un tohs wezzus ne kad aismirfe. Eeksch Hohp mahjokta zilweki brangi us tizzibu pamohdijahs, bet ta pee daudseem talabbad ne pastahweja, kad winnus ne warreja lehri kohpâ faturreht. Tomehr zitti tahdi arri tahlu nogahjufchi, pa swehtdeenahm fanahje dwehsfeli kohpt. Weena feewa, kam waijadseja tahumâ stahweht, weenreis ta fazzija: »sinnams, gan grehta leela irr, kad tik ilgî japa leek tahlu no Deewa behrneem. Bet es sawu Pestiraju ne esmu aismirfusi, es ikdeenâs winna mirschanu un affinis esmu peeminnejusi, un daudsreis weena patti esmu faktâ notuppejufees un pee winna kahjahm sawas affaras raudajusi.« — Pehz tam wifswairak missio-nars Fischers gabdaja, ka tee zilwekiweenâ weeta palikke, un sawu usturru raudsija, semmi

fohpdami. Dascham labbam tas ne patifke; tee fazzija: »mehs ne effam Nehgeri, nedf wistas, kam mums tahdus zeetus graudus buhs riht?« — Bet tee křistiti tohs walfineekus weenadi ween fubbinaja, lai schurp nahfoht un lai atgreeschotees. Wifswairak weens wihrs, Leonards wahrdā, ar to darbojahs. Winaa schwahgeris bija pagans, bet wansch to fohlja atwest, un kad Fifers winnam bildeja, ka tā ne eitohť wis, un wansch to ne buhschoht darriht, ja tam ne rihtohť pascham atgreestees, tad wansch tahdu lihdsibu atfaz- zija: »Kad mescha putni nokerr, un mahjās pahrnefs, tad wansch ar laiku pee zilwekeem aprohn, un ne ffreem wairs us meschu. Lapatt ar paganeem eet. Lai arri winni pee tizzigeem nahkdami mahjohť, ne gribb atgreestees, gan ar laiku tas winneem patihť, un winni wairs ne muhť prohjam.«

Eeksch Hohp wifs par labbu gahje, lihds 1803scham gaddam, tad jau bija 170 kři- stiti. Bet nu uskrite Mescha-Indijaneri, nodedfinaja ir to basnizu, ir tohs nammus; un ta draudse isklidde. Wajjadseja scho missioni atstahť. Gan Arwakkli luhdse, lai to atkal no jauna usnemmoht; bet diwi brahli, kas to raudsija, ne warreja tohs zilwekus peerunnahť, lai fohpā paleek. Un kad 70 lihds 80 gaddus bija pee scheem Indijanereem darbojuschees, tad kamehr 1815rais gads, schis darbs pa wissam atstahť! Nu wiffi tee fwehtigi mahjokli un tahs luhgshanas weetas, fur Deewa flawa ffannejusi, irr ar beesu meschu apaugufshas, un putnu un mescha lohpu balsis tur ffann. Tas kappu dahrs, fur leela fehja to leelu augshamzeshanas deenu gaida, irr ar augsteem křuhmeem apaudsīs, un giptigas klapperfshuhffas tur miht. Nabbaga Indijaneri pehdigōs laikōs dauds ne- jehdigi un ne behdajofchi rahdijahs. Kad ta stunda nahks, fur winni no jauna taps pee- mekleti?

Biskapu missiones beedriba Enlantē 1837tā gaddā Janwar mehnefi missionaru Bernau pee Indijanereem fuhťija raudsiht, woi tur warrehs missioni no jauna usnemt. Wansch pee teem Indijanereem nogahje, kas pee Krentine uppes miht, fur preekfch tam tas mahjoklis Ewrem biis. Bet wansch behdu sinas rakfa, kā ar winneem eet. Schee winna wahrdi: »ko man buhs no tahdeem zilwekeem stahstihť? Kad man winnus buhs pareisi nosihmeht, tad winni melni jo melni jataifa. Nemeen winnu buhdas irr pa- fchōs beesumōs, un fweeshineekam ne useetamas, bet arri winnu dwehfeles ar mahau tizzibu un nejedhību tā pahrneemas, ka ne sihmīti wairs atrohn, ka winni jebkad buhtu firdi ko apsinnafuschees jeb no Deewa ko jehgufchi. Tahdi winni wifswairak ar teem sti- preem dsepreeneem irr palikkufchi, ko Siropēeri winneem peewedd.« — Tad Bernaus fuhdsahs, ka wansch fliktu gaisu un fliktus zilwekus tur redsejis; nei wansch ar kahdu zil- weku dabbujis eepahštees, nei kahdu seedu jeb augli pee fohkeem redsejis. — Scheh- lodamees wansch to weetu usmeklejis, fur zittureis tas luhgshanas nams biis, un atzerre- jees, kā schē to brihdi ihsti tizzigi mittufchi, wansch praffijis, woi nē effohť kahds atlizzis. Rahdijufchi winnam weenu feewu, ko deewabihjigi wezzaki behrna gaddōs tam Kungam bija fwehtijufchi. Bet patti fawā wakkā palikkufi, un schehlastibas paligu ne dabbujufi, winna tikween to plikku křistitu wahrdū bija paturrejufi, zittu itt neko. Kad winna nē Enlenderu nē Ollenderu wallođu fapratte, Bernaus ar winnu ne maf ne warreja farun- natees. Bet tee zilweki bija dabbujufchi dsirdeht, ka wansch mahzitais effohť, un weens pee winna pafehdahs, fazzidams »mahzitais, woi tu nahzi muhs mahzihť? Tas man irr preekf,

ko labba mahzitees!« Schis gan warreja buht kahds preekschneeks, jo winnam bija ebr-
migi austa zepure galwâ, ar dauds spalwahm puschkota. — Bet Bernawa wahrdi
rahda, ka Indijaneri dauds nejehdfigi irr. Wusch tâ raksta: « scho riht zitti pee man
nahze, un brandwihnu praffija. Es winneem likku tulkohr, ka man naw brandwihns pah-
dohdams, es esmu mahzitais, un winneem labprahr to zellu us muhschigu dshwofchanu
rahditu. — Nu es praffiju to weenu: Kas tewi irr raddijis? Wusch atbildeja: tas
augstais Gars manni raddijis, un kad es mirschu, tad manna dwehfele pee winnu ees, un
manna meefa paliks kappâ. — Es winnam fazziju: tawa meefa pastarâ deenâ no kappâ
dshwa isees, un tu dabbusi, ko schi muhschâ effi pelnijis. — Wusch smeeljahs, un kâ
par smeeklu atbildeja: neweens wehl irr pahrnahjis, un mums fazzijis, ka tas irr teefa. Kâ
tad tu to sinni fazzijit? — Es winnam atbildeju: ta gramata to mahza, ko es jums stah-
stischu. Wusch atbildeja: mahzitais, man irr wezza galwa, tē manni behrni, lausi teem
galwu! — Kad wusch diwi feewas turreja, es winnu pamahziju, ka tam augstam Gar-
ram tas ne tiht. Wusch atbildeja: ko tad nu? Kad es mirschu, es abbas atstahschu. —
Ar to wahrdu wusch prohjam gahje. Wusch likkahr pah wisseem tas wirsneeks buht, un
jau bija apreibis no pascha rihta, pulksten astonds.« — Bernaus fawas sinnas ar scheem
wahrdeem beids: »Kad gan ta taifnibas faule schinnis beesumds eespihdehs? Lai tas
Kungs par winneem apschelohs!»

Muhsu laikds irr jauns missiones mahjoklis tur eetaifhts, Karia Karia wahrda.
No turrenes zittas patihkamas sinnas nahf, ka daschi Indijaneri atgreesufchees, un no-
taham tur pulzejahs.

Mehs nu gribbam kahdas sinnas no teem brijweem Mehgereent doht, kas tur
mih. Pee teem winnds laikds arri missione bijusi, bet pehz arri isniklust. Nu peezi
gaddi, kamehr missionars fogt no Paramaribo winnus apmekleja. Wusch gan ar to
flimmigs palikke, bet swehtigas felmes redseja. Dauds brijw-Mehgeri, kas behrni
buhdami, to swehtu kristibu bija dabbususchi, pehz tam us Paramaribo nahkufchi winnu
apmekleht, un luhgusch, lai winneem mahzitajus fuhra. Un sawâ starpâ winni pa tam
atkal eemahzahs, gramatu lassiht. Tē irr ihpafchi tas Gjahs pee wahrda japeeminn.
Winnu tehnam, tam preekschneekam Jannim Arabini, sawâ laikâ labba flawa pee mis-
sionareem bijusi. — Schis Gjahs no weena wahrguta, kas diwi juhdses tahlu mitte, un
weenigais gramatneeks sawâ pussē bija atlizzis, eemahzijahs lassiht. Wusch us Pa-
ramaribo nahze, un gauschi luhdse, lai mahzitajus pee winneem fuhroht. Wusch faz-
zija: »mehs zaur zaurim effam nejehaa zilweki palikkufchi, jums atkal kahdu wihru wai-
jaga pee mums raidiht, kas muhs us labbu zellu uswedd.« — Wusch arri luhdse, lai
winnam wehl kahdus rakstus no Jesus dohdohr. Tad nu zittus bibeles stahstus preeksch
winnu likke norakstih, jo winna flohlmeisters rohtas rakstu ween pratte. Wisswairak tas
bija brijnumis, ka wusch weenu dseefmu kahroja, ko winnu wezzaki behrnu gaddds effoht
no missionareem eemahzijufchees, un kas winneem gauschi pee firds eetohr. Kad nu
praffija, kas ta par dseefmu warretu buht? — Gjahs eesahze to seemas swehtu dseefmu,
ko Dsianna fauz un ko brahlu draudsihas behrni dseed, itt flaidri dseedah. Wissi brij-
nojahs, kâ tahda dseefma tik ilgî pee laudim sinnama palikkust, kam ne mas mahzibas
bijusi. — Wehl labbi ne sinn, woi tur atkal missioni fahs.

Bet mehs nu wehl tohs Nehgerus peemtnesim, kas pee Siropereem eefsch stahdu dahseem kâ wehrgi miht. Tahdu irr leels pulks, un scheem pa wiffam waijaqa ar ewangeliumu firði zillahr. Mehs jau pirmek redsejam, ka wiini pa dauds tappuschî wahrdsinati. Bet tahs grehku un mahnu tizzibas faites, eefsch kam wiini irr flehgti, wehl jo wairak wiinus wahrdfina. Wiineem naw eepreezinataja eefsch fawas behdibas, rik ween nejhga elki, tohs wiini turr ar lakkatu apfeatus, un kâ glahbinus peeluhdi. Un kas tee tahdi irr? Eihri neeku leetas! Tam irr schlihwis, tam blohde, tam pohds, tur wiffadas paijas eefschâ, krelles, akmintini, faulu gabbali, bantes, drahu luppati, un tã wehl. Tahdi wiinu elki! — Turflaht wiini wiffadus tumfchus burwja darbus darr, un elkeem par gohdu danza. Un kad wiini us wiffu trakkaku plohsu irr eekarfufchees, tad wiini dohma, ka elku garrini pee wiineem nonahfoht semnê. — Pee scheem Nehgereem, wiffwairak Surinames teefâ, jau 1738tã gaddã zitti brahti nahje, un raudsija tohs atgreet, bet tas ne isdewahs. Vezaki zitti tai weetã eegahje, un kâ amatneeki: frohderi un kurpneeki, kluffam dshwoja un sawu maifi pelnijahs. Kad nu wiineem wehrgus peedewe par palihgeem, jeb par mahzameem puifcheem, tad wiini scheem raudsija firði grahbt. Tas isdewahs, un 1776tã gaddã Nehgeru pirmneeks tappe kristihes, un drihs wehl astoni. Us peezeem gaddeem jau 277 Nehgeri bija atgreesfufchees, un kristiti, sawus elkus nu mahnu sîmes atstahjuschi. Schee nu irr gohdigi dshwoja, un tizzibu turreja, jebfchu fungi tohs wiffadi eebaldija. Tas darbs us preekfchu gahje, lai wiinu jo nihdeja un leedse. Jo dauds wehrgu fungi us to gluhneja, un wiineem ne patifke, kad wiinu wehrgi atgreesahs. Eefsch Surinames irr 500 stahdu dahrsi, bet preekfch 12 gaddeem brahteem tiklai 20rds bija brihw, ewangeliumu fluddi, nah. To reisi daschi Nehgeri saweem kungeem zellus apkampe luhgdami, lai wehlejoht brahteem, us wiinu stahdu dahseem nahkt, un wiineem kristigu tizzibu isstahstih, wiini labpraht rihrds un wakkards to atklauffchoht, fo apkawehs. Bet fungi ne wehleja un ne wehleja. — Da tam nu Salenderu wehrgi 1838tã gaddã tappe brihw laisti, un wehl eekam ta pilniga brihwestiba nahje, fungi jau labbaku prahtu pee missionehm sahje turreht. Un tai gaddã brahteem jau wakkas bija, us 70 lihds 80 missionehm eet mahzih, fchurpu turpu, flahumã un tablumã.

Nu kahdi 40 gaddi, fameht ne ween brahtu draudsiba, bet arri zittas missiones beedribas Nehgereem palihgã nahk, un leels preeks irr raugohkt, ka pulks missio, naru taggad eefsch Salenderu un Ollenderu Gwajanas sawu darbu ruhpiigi strahda. Londones missiones beedribai tur irr 8 missionari un 6 fohlmeisterei, us 13 weetahm; un arri Biskapu un Metodistu missiones beedribas tur labbas felmes reds.

Kad 1838tã gaddã eefsch Londones missiones fwehtkus fwinnaja, missionars Skott teem sanahkufcheem tã stahstija: »Eefsch Salenderu Gwajanas 100,000 zilweki miht, no teem piffe dabbu kristigu mahzibu, un zeeni fwehtdeenãs Deewa wahrdus klauffht. Kahdas 18,000 dwehfeles irr Londones missionareem waddamas. Gan tee Nehgeri, kas peenemci, nè wiffi tahdi tizzigi, kã mehs wehtam, tomeht wiineem daschi labbi prahti irr, fo peeklahtohs kristiteem turreht, kam jo labbaka dshwe nè wiineem. — Wiffwairak wiini spreeschahs, missionareem pee ta Kunga darba palihdseht, un tas schohs wiffat

preezina. Wezzôs laikôs missionareem ne wehleja, zilwekus apmekleht un us winnu buhdahm eet. Taggad, paldees Deewam, brihw wiffur eet, eefsch buhdahm, zeetuma nammeem, un pee mirrejeem. Tur man weens jauneklis irr pasihtstams, tas zeemu zee môs irr Deewa wahrdu fluddinajis, un winsch ar Deewa fwehtu palihgu weenâ stabdu dahrsâ irr 74 zilwekus atgreesis. Dauds paauguschî zilweki eemahzjuschees grahmata lassih, un wehrâ joleek, kâ winneem degg Deewu luhgt. Weenâ mahjokli Nehgeri 1950 sudr. rubbulus samettuschî, lai to warretu usturreht. Zittâ Nehgeri wiffu wai jadsibu paschi samett, un fatrâ missiones mahjokli winni us to dsennahs. Manna faine irr 1200 sudr. rubbulus samettusi. Missionari un faine no wiffadahm missiones beedri bahm kôfchi fateek kôhpâ.“

1837tâ gaddâ diwi missionari no Londones beedribas nomirre, eefsch Verbisef teefas, wahrâ Jannis Brai eefsch Jaun-Almslerdames, kas 30 gaddus bija ne-apnizzis strahdajis, un James Howe eefsch Hanoweres. Weens atgreesees Nehgeris, Eohms Lewis wahrâ, to behdu wehstî tai beedribai fustija, un no winnu darba sek mehî tâ leezina: »Mehs, ar wahrdu peerakstijuschees, un ta draudse ar scho grahmata tai missiones beedribai sinu fustam, ka muhsu mihtî dwehfeldu gonni, Brai un Howe, abbi weenâ neddelâ pee ta Kunga aisgahjuschî. Mehî leelu behdibu par to justam, un ta basniza arrihsan. Muhsu firngalwis mihlehts gans Brai bija tas pirmâis, kas mums to zekku us muhschigu dshwofchanu zaur Jesu Kristu rahdijis. Winsch mums bija azzu, kashu un rohku weetâ, winna padohms un eemahzischana bija pee wiffa, ko mehî spehjam darrih, kamehr tam Kungam patikke, muhs zaur muhsu aismigguschu mahzitaju fwehtih, pehz ko mehî gauschi shehlojam. Kâ Jesus Kristus kalps, winsch ar leelu peespeeschanu pee mums strahdaja. Winsch mums to dshwibas wahrdu mahzija laikâ un nelaikâ, Deewu luhgdams, un stipri pamahzidams, lai jelle mehî to shehlastibas uphuri zaur Jesu Kristu peenemtu, eefsch rumfibas un nahwes ehnas sehdochi. Zaur winna mahzibu un pulefchanu Deews fwehtais Gars daudseem no mums palihdseja, fawu pasufchanu atsih, ka mehî leeli grehzineeki preefsch Deewa bijam, un winna dufinibas un fohda pelnitaji. Winsch mums arri to Pestitaju pasluddinaja, kas arweenu irr labprahstigs, tahdeem grehzineekeem peedoht. — Muhsu garrigi un laizigi labbumi winnam tâ ruhpeja, ka winsch par fhougeem ne mas behdaja. Kad kahds bija flims palizzis, winsch tubliht nahze, deenâs un naktis, lai jo flirts gais buhtu bijis. Kad mehî bijam peetrufuschî un behdigi, winsch padohmu un palihgu raudsija. Tapehz mehî gauschi shehlojam, kad winsch irr aisgahjis. Bet lai ta Kunga prahts noteek! — Bet kad nu mehî sinnam, ka ta beedriba mums jaunu Deewa kalpu fustihîs, tad mehî tahdu gaidam, kas ihstîs Kristus kalps irr, un kam tas Kungs firdi atwerer, muhs eemihleht un atnahst; tahdu, kas preefsch mums tâ gohda, kâ mihtlais nelaitis, kam muhsu garrigi un laizigi labbumi ruhpe, kas no zilwekeem ne bihtstahs, bet ta Kunga pehdâs eeminn zaur flawu un zaur neslawu. Mehî tahdu wihru gaidam, kas muhs mihlehts un gannihîs, kâ labs gans fawas awis, un mums draugs un waddons buhs!« — Rosuhstija to missionaru Parischu, bet, Deewam shehl, tas jau pehz pabru mehnefscheem ar nifnu drudsi nomirre, kas tur dauds usnahf.

25.

(Us preefschu beidsama dalka.)